



18 iunie 2010

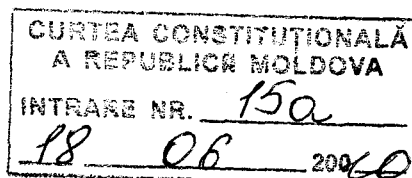
VC Nr. 1

**Domnului Dumitru Pulbere,**  
***Președinte al Curții Constituționale***

***Onorată Curte,***

În conformitate cu prevederile art. 135 din Constituția Republicii Moldova, art.4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 din Codul jurisdicției constituționale, Vă remitem alăturat, sesizarea privind controlul constituționalității alin.(1), lit. h), n) art.7 al Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr.1104-XV din 06.06.2002 (*Monitorul Oficial nr.91-94/668 din 27.06.2002*) și alin.(1), (2) art.8 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007 (*Monitorul Oficial nr.141-145/597 din 07.09.2007*).

În legătură cu importanța deosebită a problemei abordate și luînd în considerație faptul că sîntem în preajma concediilor, solicităm respectuos examinarea sesizării în regim de urgență.



Anexă:

1. Sesizare

2. Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr.1104-XV din 06.06.2002(extras);

3. Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007(extras).

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Deputatul în Parlament

Chepteni Valentin

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Valentin Chepteni', with a large, stylized flourish extending upwards and to the right.

## SESIZARE

Privind controlul constituționalității alin.(1), lit. h), n) al Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr.1104-XV din 06.06.2002 (Monitorul Oficial nr.91-94/668 din 27.06.2002) și alin.(1), (2) art.8 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007 (Monitorul Oficial nr.141-145/597 din 07.09.2007).

La 06.06.2002 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.1104-XV cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Potrivit art. 7 din legea menționată intitulat „*Atribuțiile Centrului*” alin.(1), lit. h), n) în exercitarea atribuțiilor și obligațiilor, Centrul are dreptul:

*«h) să suspende operațiunile persoanelor juridice, precum și ale persoanelor fizice subiecte ale activității de întreprinzător, pe conturi în bănci și în alte instituții financiare și să sechestreze mijloacele bănești, bunurile materiale, datoriile debitoare și alte active ale acestor persoane în cazul depistării unor fapte de activitate economică ilicită, neonorării obligațiilor față de buget sau să sisteze executarea operațiunilor financiare limitate sau suspecte;*

*n) să sechestreze și/ori să ridice de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător, bunurile materiale, inclusiv mijloacele de transport, în cazul:*

*- lipsei, la momentul transportării, păstrării ori comercializării, a documentelor ce confirmă proveniența lor legală;*

*- păstrării de bunuri neînregistrate în documentele contabile sau păstrării lor în locuri nedecarate autorității fiscale» .*

La 26.07.2007 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 190-XVI cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care în alin.(1), (2) art.8, intitulat „*Raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența prezentei legi*” prevede:

*«(1) Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției despre orice activitate sau tranzacție suspectă, în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată. Datele privind tranzacția suspectă sînt reflectate într-un formular special, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în cel mult 24 de ore.*

*(2) Tranzacțiile realizate sau în proces de realizare printr-o operațiune cu o valoare ce depășește 500 de mii de lei, precum și cele realizate prin mai multe operațiuni, în decursul a 30 de zile calendaristice, în valoarea menționată, sînt reflectate în formularul special, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.*

Considerăm că dispozițiile cuprinse în alin.(1), lit. h), n) din art.7 al Legii nr.1104-XV cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și alin.(1), (2) art.8 al Legii nr.190-XVI cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova: art.1 alin.(3), art.4, art.16, art.21, art.46 alin.(2), (3), (4), art.54, art.126 alin(1),alin.(2) lit.b), h), precum și prevederilor Convenției europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, în mod expres: art.6, art.1 din Protocolul 1 adițional la Convenția europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției peste un organ de ocrotire a normelor de drept, specializat în contracararea infracțiunilor economico-financiare și fiscale, precum și a corupției, urmînd să-și exercite activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale legislației, altor acte normative, precum și tratatelor internaționale la care Republica

Moldova este parte, preponderent în baza principiului legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit alin.(3) art.1 din Constituție Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale (art.4 din Constituție).

Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială(art.16 din Constituție).

Orice restrîngere a unui drept sau libertăți necesită a fi efectuată, după cum enunță art.54 din Constituție, prin lege. Totodată, nu se admite restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24 din Constituție. Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Considerăm, că reglementările legale de abilitarea Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cu atribuțiile cuprinse în alin.(1), lit. h), n) din art.7 al Legii nr.1104-XV din 06.06.2002, precum și impunerea raportării obligatorii de către entitățile raportoare a activităților sau tranzacțiilor conform prevederilor alin.(1), (2) art.8 al Legii nr.190-XVI din 26.07.2007 (precitate mai sus) duc la încălcarea flagrantă a unor drepturi și libertăți fundamentale, stoparea neîntemeiată în anumite cazuri a activității antreprenoriale, influențează negativ asupra climatului investițional și asupra dezvoltării relațiilor de piață.

Potrivit art.126 din Constituție economia Republicii Moldova este economie de piață, statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine. Orice activitate economică ilicită trebuie să fie curmată pentru a nu împiedica progresul economic.

Este cunoscut faptul, că activitatea de întreprinzător se realizează și prin intermediul bancar financiar, iar *depistarea unor fapte de activitate economică ilicită* poate fi efectuată în cadrul unor proceduri legale: activității operative de investigații ori urmării penale. Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției fiind organ constatator, care desfășoară atît activitate operativă de investigații, cît și urmărire penală trebuie să-și desfășoare activitatea în conformitate cu reglementările normelor de procedură, prevăzute de Codul de procedură penală.

Drepturile Centrului privind *“suspendarea operațiunilor persoanelor juridice, precum și ale persoanelor fizice subiecte ale activității de întreprinzător, pe conturi în bănci și în alte instituții financiare și sechestrarea mijloacelor bănești, a bunurilor materiale, datoriiilor debitoare și altor active ale acestor persoane..., sechestrarea și/ori ridicarea de la persoanele juridice, precum și de la persoanele fizice subiecte ale activității de întreprinzător a bunurilor materiale, inclusiv mijloacelor de transport...,informarea despre orice activitate sau tranzacție suspectă, în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată..., obligativitatea remiterii necondiționate Centrului a formularului special privind tranzacțiile realizate sau în proces de realizare printr-o operațiune cu o valoare ce depășește 500 de mii de lei, precum și cele realizate prin mai multe operațiuni, în decursul a 30 de zile calendaristice, în valoarea menționată... cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune”*, - în fapt încalcă libertatea comerțului și activitatea de întreprinzător, protecția concurenței loiale, inviolabilitatea investițiilor și nu crează un climat favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, prin ce se încalcă prevederile art.126 din Constituție. Totodată se impune încălcarea secretului comercial și bancar prevăzut de Legea cu

privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995(art.36) și Legea instituțiilor financiare nr.550 din 21. 07.1995(art.1,22).

Dispozițiile legale invocate aduc atingere și dreptului de proprietate-drept fundamental, protejat de Constituția RM și de Protocolul 1 adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Astfel, conform art.46 din Constituție, nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire, averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă(alin.2, 4). Or, art.1 din Protocolul 1 adițional la Convenție stipulează, că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

**Acțiunile invocate în alin.(1), lit. h), n) din art.7 al Legii nr.1104-XV din 06.06.2002 și alin.(1), (2) din art.8 al Legii nr. 190-XVI din 26.07.2007 reieșind din jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului pot avea loc doar în cadrul unui litigiu(civil, penal), adică sub control judiciar cu respectarea dreptului la un proces echitabil în sensul prevăzut de art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale. Legea privind activitatea operativă de investigații nr. 45-XIII din 12.04.94 (Monitorul Oficial nr.11-13/38 din 31.01.2003, Monitor nr.5/133 din 30.05.1994), Codul de procedură penală(Monitorul Oficial nr.104-110 din 07.06.2003) reglementează procedura de efectuare a măsurilor operative de investigații și acțiunilor de urmărire penală care aduc atingere(limitări) drepturilor și libertăților fundamentale, potrivit cărora acestea pot avea loc doar cu autorizarea judecătorului de instrucție, în condițiile legii și numai în cazurile în care aceste măsuri sînt necesare pentru asigurarea securității naționale, ordinii publice, bunăstării economice a țării, menținerea ordinii de drept și prevenirea sau descoperirea infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, pentru ocrotirea sănătății, protejarea moralității ori pentru apărarea drepturilor și libertăților altor persoane (art.6 din Legea nr.45-XIII, art.301 CPP), printre care se regăsesc și cele cuprinse în alin.(1), lit. h), n) din art.7 al Legii nr.1104-XV din 06.06.2002 și în alin.(1), (2) din art.8 al Legii nr. 190-XVI din 26.07.2007. **Or, prin prevederile invocate se încalcă principiul constituțional al prezumției nevinovăției - orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale(art.21).****

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu prevederile art. 135alin (1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, art.4, 24, 25, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4, 38, 39, 62 din Codul jurisdicției constituționale,

#### **solicităm:**

Controlul constituționalității alin.(1), lit. h), n) din art.7 al Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr.1104-XV din 06.06.2002 (Monitorul Oficial nr.91-94/668 din 27.06.2002) și alin.(1), (2) din art.8 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007 (Monitorul Oficial nr.141-145/597 din 07.09.2007) în raport cu prevederile Constituției Republicii Moldova: art.1 alin.(3), art.4, art.16, art.21, art.46 alin.(2), (3), (4), art.54, art.126 alin(1),alin.(2) lit.b), h), precum și cu prevederile art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale și art.1 din Protocolul 1 adițional la Convenție.